

Dnr 09-0366
Hanna Sejlitz

Hörselskadades Riksförbund

Box 6605, 113 84 Stockholm
besöksadress: Gävlegatan 16
tel: +46 (0)8-457 55 00
texttel: +46 (0)8-457 55 01
fax: +46 (0)8-457 55 03
e-post: hrf@hrf.se

2009-06-17

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

SPSM för kännedom

Ge uppdraget att bygga upp Regionala resurscenter till SPSM nu!

Undertecknade organisationer anser att regeringen snarast bör ge Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) uppdraget att – inom sin verksamhet – skapa en organisation som säkerställer nationell samordning och regionala resurscenter för hörselskadade och döva elevers utbildning.

Hörselskadade och döva elever

Över 80 procent av landets knappt 10 000 hörselskadade och döva elever, med eller utan hörapparat och cochlea implantat, går integrerat i förskolan/skolan. Detta innebär att de går i skolan på hörandes villkor, inte sällan i stora klasser med dålig ljudmiljö och visuell miljö, bristande hörselteknik, ingen rätt till teckenspråksundervisning och mycket litet eller inget hörselpedagogiskt stöd.

Detta gör det svårt för hörselskadade elever att vara delaktiga i undervisningen samt att nå målen. En rapport från SPSM (tidigare SPM) visar att dubbelt så många hörselskadade integrerade elever inte når målen jämfört med den generella elevgruppen. Det är inte hörselnedsättningen i sig utan kommunikationshindret som kan få förödande konsekvenser för individen. Trots att tekniken har blivit bättre fungerar den otillfredsställande i utbildningen. För små barns språkutveckling är det viktigt att det pedagogiska stödet fungerar. Dessutom behövs identitetsstärkande insatser för att barnet ska våga kräva delaktighet i skolan.

Allt fler elever väljer att gå i specialskolan på deltid. Detta kräver samarbete och samordning mellan hemskolan och specialskolan. Målgruppen för detta samordnade stöd är dock betydligt större än den målgrupp som idag är inskrivna på specialskolan. En annan elevgrupp är så kallade "insneddare". De som kommer till specialskolan sent efter en lång process och flera misslyckanden i hemskolan till slut väljer att gå i specialskolan. För denna grupp skulle stöd från regionala resurscenter vara mycket viktigt, särskilt i valet av skola. Tvåspråkighet (svenska och svenskt teckenspråk) borde vara en rättighet för hörselskadade elever oavsett vilken skolform de går i. Regeringen har också nyligen gett Skolverket i uppdrag att föreslå hur distansundervisning ska få anordnas bland annat i specialskolan samt utreda frågan om teckenspråk genom distansutbildning.

Vi menar att regionala resurscenter för hörselskadade och döva har en mycket viktig funktion att fylla inte minst med tanke på elevernas behov av tvåspråkighet och delaktighet i skolan.

För ett optimalt stöd till eleverna bör resurser och kompetens samlas i ett regionalt resurscenter, som skall fungera som en tydlig resurs till övriga samhället i dess uppdrag och skyldigheter gentemot hörselskadade och döva elever. Den myndighet som har bäst förutsättningar att erbjuda regionala resurscenter anser vi vara SPSM, vilket även Sofia Larsen konstaterade i sin utredning ÖKAD LIKVÄRDIGHET FÖR ELEVER MED FUNKTIONSHINDER (SOU 2007:87).

Samordning och resurscentra

I uppdraget till SPSM anser vi att det ska ingå följande:

SAMORDNINGSANSVAR ska säkerställa en likvärdig fort- och vidareutbildning av lärare och övrig personal av god kvalitet, insamling av statistik samt resultatuppföljning. Samordnaren ska även ta initiativ till forskning och utveckling som rör hörselskadade och döva barn och ansvara för kvalitetssäkring av till exempel hörhjälpmedel och teckenspråk i skolan. För att undvika att varje region skapar en egen underorganisation som bidrar till olika regionala lösningar och kulturer, behövs nationell samordning av de regionala resurscentren.

RESURSCENTRER ska fungera som regionens "nav" som tar initiativ till och samordnar insatser för varje barn oavsett skolform. På det sättet tas ett gemensamt samlat ansvar för att ge hörselskadade och döva barn, ungdomar och vuxna optimala möjligheter till måluppfyllelse och personlig utveckling. I Resurscentrets uppdrag ska ingå:

- Att erbjuda förskoleverksamhet och grundskola för hörselskadade och döva. I anslutning till skolan ska finnas skolbarnsomsorg och elevboende.
- Att fungera som en tydlig och kunnig resurs för elever, föräldrar och skolpersonal genom hörselutbildade specialpedagoger. Resurscentret ska ge stöd till individualintegrerade elever genom ambulerande hörsellärare och teckenspråklärare samt gruppverksamhet.
- Ett elevvårdsteam som kan ge stöd till elever oavsett skolform
- Ett informationsuppdrag, d v s spridning av kunskap om hörselskadade och döva bl a genom att resurscentret anordnar konferenser och seminarier för föräldrar, skolpersonal och beslutsfattare.
- Verksamhet som ger hörselskadade och döva elever möjlighet att utveckla tvåspråkighet oavsett skolform.
- Att samverka med berörda intresseorganisationer.

Hög tid att realisera Regionala resurscenter

Regeringens egen utredare kom fram till ett utmärkt förslag om nationell samordning och regionala resurscenter i utredningen ÖKAD LIKVÄRDIGHET FÖR ELEVER MED FUNKTIONSHINDER. Detta förslag ligger helt i linje med vårt skolförslag som vi tidigare presenterat för departementet. Det är nu hög tid att regeringen förverkligar detta förslag som avsevärt kan förbättra förutsättningarna för hörselskadade och döva elever i skolan.

Med hänvisning till ovanstående är vår gemensamma uppmaning att regeringen snarast ger SPSM uppdraget att under nationell samordning bygga upp regionala resurscenter för hörselskadade och döva elever.

Vänliga hälsningar
Hörselskadades Riksförbund (HRF)

Hans Ericson
generalsekreterare eu

Sveriges Dövas Riksförbund
Förbundet Sveriges Dövblinda
Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn
Unga Hörselskadade
Sveriges Dövas Ungdomsförbund
Dövblind Ungdom

Bilaga: Mer än en möjlighet – ett förslag till ny skolorganisation för hörselskadade och döva

